

Cun vesta sur il marcau

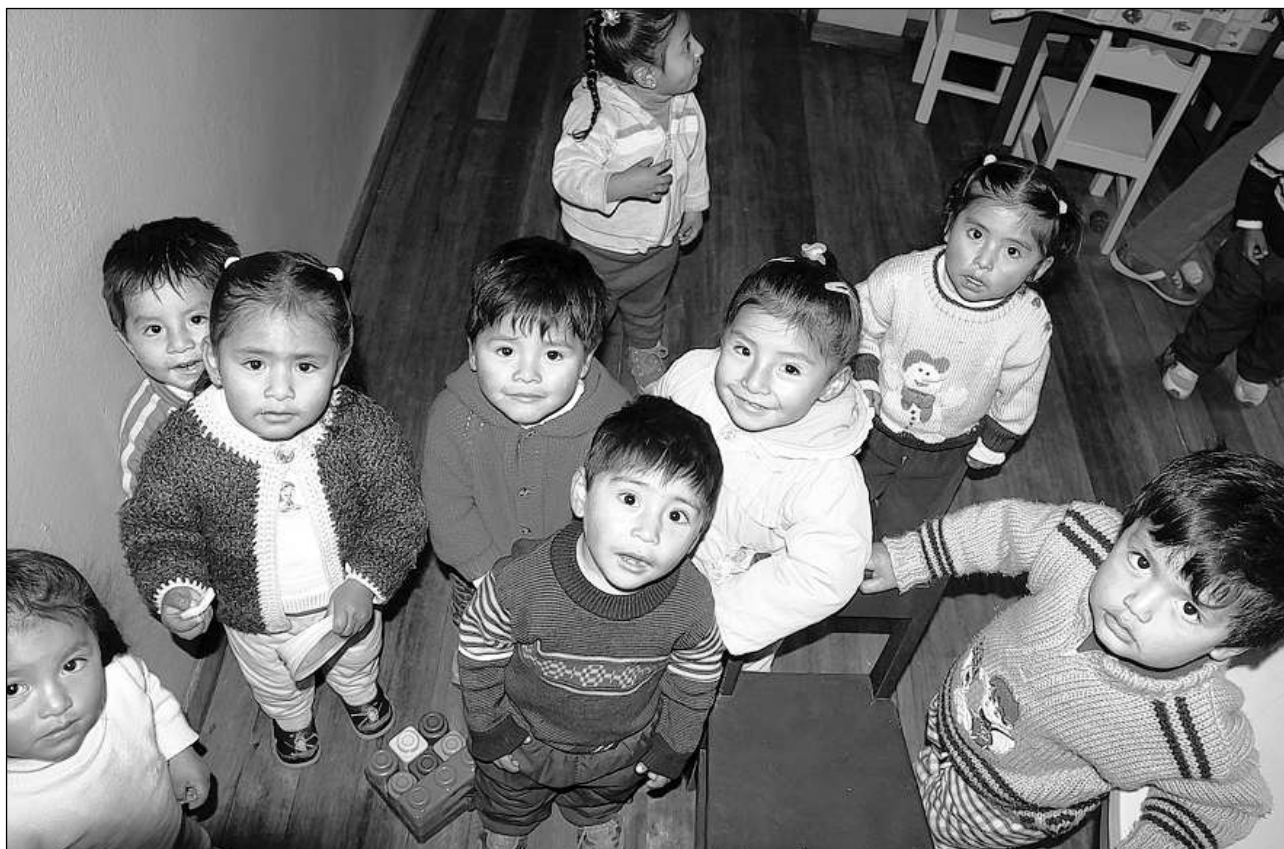
Rapport da Barbara Casanova da Cusco en Peru

DA GIUSEP VENZIN / ANR

■ Dapi 30 onns s'engascha Barbara Casanova da Sursaisa a Cusco en Peru per ils affons el marcau all'entrada dalla Valle de los Incas. La dunna da 60 onns ha fundau a Zurzuela Alta, en in quartier dils paupers da Cusco, ina casa d'affons cun ina scola primara. Quella casa sesanfla sin in crest sin 3400 meters cun vesta sur il marcau cun ses bunamein 400 000 habitonts. Igl onn vargau ha «Urpi Wasi» dau sutteget e schurmetg a 350 affons nievnaschi tochen als scolars dalla sisavla classa. La scola occupa 20 persunas, da quei ein siat scolasts e scolastas. Tut ils 350 affons derivan da famiglias fetg paupras, 40% da quels da dunnas persulas. «Igl ei stau in onn da speranza. Nus havein semnau e raccoltau, havein formau ils affons cun carezia tier la segirtad da sezsz.» La dunna da Sursaisa finescha siu rapport cun in «muchas gracias» pil sustegn ch'ella ha retschiert, retschiert era d'amitgs en Surselva. Barbara Casanova ha realisau a Cusco ina ovra grondiusa. Ella ha fundau igl «Urpi Wasi» – igl igniv dalla columba – ed ha dau el decuors dils davos 30 onns a mellis affons ina perspectiva per la veta, ina perspectiva ch'els havessen buc autruisa ella tiara cun grondas resursas, denton sblundergiada d'alturas naziums e mudergiada dalla corrupziun.

Colurs claras e stgiras

«La historia digl 'Urpi Wasi' digl onn 2012 ei ina historia da colurs claras e stgiras ed ina melodia da tuns migeivels e da tuns fermes.» In dils puncts culminants da quella historia ei stau il 20 da fevrer. Allas 08.00 arva Barbara Casanova las portas dalla casa. Avon la porta

Barbara Casanova da Sursaisa s'engascha dapi 30 onns a Cusco per ils affons dil marcau alla porta dil Machu Picchu. FOTO G. VENZIN

spetga ina liunga colonna da mummas cun affons culla speranza da survegnir il plaz. Tuttas speronzas ha la dunna da Sursaisa buca saviu ademplir. Da 295 affons che han giavischau in plaz ha ella saviu prender sulet 57. Quei munta per la dunna che ha regalau sia veta als affons da Cusco era ina grevezia.

Ils affons pigns anflan plaz egl «Igniv dalla columba» da gliendisdis tochen venderdis. «Ils pigns ein ils emprems dis empau trests, mo els s'endians spert vid la nova veta.» En quella veta survegnan els avunda da magliar ed han era avunda plaz. Ils biars dils affons restan dudisch onns egl «Urpi Wasi».

Emprema communiun e camp da tenda

Ella tschunavla classa han ils affons retschiert l'emprema communiun. La fiasta gronda ha giu liug ils 17 da november ella caplutta da Zurzuela ed ei ida a fin cun ina gronda tuorta e tschugalata caulda. Talas fiastas vegnan festivas a Peru cun gronda pompa.

Alla fin dil sisavel onn – cuort avon che bandunar igl «Igniv dalla columba» – dati pils affons l'emprema ga ella veta vacanzas. Els separticipeschan la fin d'october vid in camp en tenda a Limatambo. Quei ein sulet 55 kilometers naven da Cusco, denton melli meters pli bass ed en ina zona cun in clima pli migeivel.

Stipendis pils diligents

Diesch affons dalla sisavla classa digl «Urpi Wasi» retscheivan in stipendi e san frequentar la scola secundara. Quei ei aschidadir il bigliet d'entrada per il success ella veta. Quels stipendis ein era motivaziun pils affons da s'engaschar. Muort il project sustenius generusamein dils amitgs e fautors da Barbara Casanova frequentan actualmeins 29 affons la scola secundara. Els retscheivan il material da scola, l'uniforma ed il daner da scola. Els ston denton mussar quater ga ad onn igl attestat. Quel sto esser en tuts graus buns. Igl onn proxim vegn il project extendius.

PDDP & Giganto a Breil

Questa fin da jamna s'entaupan ils snowboardists e freeskiers al Surselva Jam a Breil

■ (anr/sr) Las prognosas empermettan dis da bellezza pil Surselva Jam che ha liug questa fin da jamna a Breil. Sil program stattan sport da freestyle sillas pistas da Breil e la sera rambazamba el vitg. Il venderdis cun PDDP & Giganto el Mulin e la sonda cun Müslüm en sala polivalenta. La concurrenza da siglir en stil liber «Slopestyle-Contest» ha gia liug per la tschunavla ga a Breil. Per snowboardists e freeskiers talentai ei quei ina pusseivladad da semesirar en in parc preparaus a moda professionala e cun bia breigia. Igl onn vargau ein varga 80 participontas e participonts stai dalla partida.

«Enteifer la scena da freestyle ei il Surselva Jam enconuscents e culla tschunavla ediziun ei la concurrenza era s'establida ella scena da freestyle svizra», ha Roman Flepp dall'uniun per ideas progressivas ch'ei responsabla per l'organisaziun detg.

Fiasta cun Giganto & PDDP

Il venderdis entscheiva la fiasta allas 22.00 el club dil Hotel Mulin a Breil. Cun lur rap romontsch dattan ils mators locals PDDP (Pius Venzin) e Giganto (Ivo Orlik) l'entschatta alla fiasta dil Surselva Jam. Per derasar tempra da parti vegn DJ Renisound a metter si musica

da saltar e denteren muossa Nitro in ni l'auter film da snowboard che po far gust sin dapli. PDDP ei in anteriur commember dallas Liricas Anals e Giganto ei quasi novs ella scena. Els ein in duo rutinau ed omisus ein fetg activs e da viadi cun plirs projects musicals. Ei vegn detg ch'in seigi giuvens e bials e l'auter pli vegls e versaus. Tochen 2007 ha Pius Venzin fatg musica cun las Liricas Anals. Il 2009 ha el publicau siu emprem solo-album ch'ei staus en in gienà sigl emprem plaz dils charts antarctics. Ch'el ei en buna fuorma ha el mussau l'entschatta 2012 cun il rap-battle ro-

montsch a Mustér. Giganto ei naschius il 1993 ed ha fatg il 2009 ses emprems pass ella scena da rap romontsch. Il settember 2012 ha el astgau sepresentar alla Televisiun Svizra e quei ei stau siu success il pli grond – tochen uss. Enconuscenta ei era sia canzun «Veni Vidi Fick Di». Cun quella ha Ivo Orlik effectuau che biars «Oberländers» vegnan ussa salidai sco «Overländers».

Igl act principal dalla sonda sera ei Müslüm cun sia band. El ei nominaus per in Swiss Music-Award en la categoria «Breaking-Act». Damai ch'ils awards vegnan surdai il venderdis sera sa Müslüm forza vegnir la sonda a Breil cun quella trofea ella bagascha. En mintga cass vegn el a procurar per tempra cun sia musica e siu humor.

www.surselva-jam.ch

Cun LQ al Surselva Jam

Oz regala La Quotidiana 2 x 2 biglietti libers per la parti dil venderdis el Mulin e 2 x 2 biglietti libers per la sonda en halla polivalenta.

Tut quei che vus stueis far ei da telefonar questa sera dallas 20.00–20.10 a tel. 079 432 82 26. Tgi che po atras igl emprem gudogna. Bien cletg!

Sil program da fiasta dil tschunavel Surselva Jam a Breil stattan il venderdis sera ils rappers romontschs PDDP (Pius Venzin) e Giganto (Ivo Orlik).

■ TIR

Excellent resultat dad Elena Tomaschett

(anr/hh) La sonda vargada ha il final dil Campiunadi svizzer da gruppas dils juniors cun buis sin la distanza da 10 meters giu liug a Berna. Dil cantun Grischun ein duas gruppas stadas qualificadas. La gruppa dalla Voluntaria Trun ha contonschiu il 13avel rang final cun 379,667 puncts. Elena Tomaschett ha sittau 392 puncts e cun quei il tschunavel meglier resultat dils 120 participonts. Andri Tomaschett ha contonschiu 382 puncts e Gianna Tomaschett 365 puncts. Il team dils Tiradurs da sport Surselva ei seplazzaus sil 18avel rang cun 376,667 puncts. Nadja Schwarz ha schau nudar il meglier resultat cun 387 puncts. Cla Coray ha sittau 373 puncts e Robin Studer 370 puncts. La concurrenza ei vegnida gudignada da Nidwalden 1 cun 388 puncts.

Medemamein a Berna ha il match dils cantuns sin la distanza da 10 meters giu liug la dumengia. Ella categoria dall'elita ha Friburg gudignau cun 586,417 puncts. Il Grischun ha contonschiu il 13avel rang da 17 equipas participontas. Irina Tomaschett (574), Claudio Roffler (566), Rudolf Schwendeler (564) ed Ivan Caduff (563) han contonschiu 566,750 puncts. Ella categoria dils juniors ei la victoria ida a Berna cun 576,917 puncts. Il Grischun cun Elena Tomaschett (578), Andri Tomaschett (573), Martin Heldstab (544) e Pascal Graf (517) ha contonschiu 553 puncts e cheutras il 12avel rang da 15 teams. El classament singul dallas juniors sut 18 onns ei Elena Tomaschett daventada novavla ed Andri Tomaschett 15avel.

■ GLION

Dumengia da malsauns cun messa e s. ieli

(anr) Igl ei liunga tradiziun che l'Uniun da pelegrins da Lourdes Surselva organisescha ina dumengia per vegls e malsauns. Dapi ina roscha d'onns fa ella quei ella baselgia parochiala catolica a Glion – mintgamai per la dumengia dils malsauns, che croda uonn sils 3 da mars. Quella messa vegn colligiada cun dar il s. ieli. Ella entscheiva allas 14.00. Tut quels ch'ei vegls e malsauns ein cordialmeins envidai.

LA QUOTIDIANA

Editura: Suedostschweiz Presse und Print AG
Editur: Hanspeter Lebrument
CEO: Andrea Masüger

Schefredactor: Martin Cabalzar

Redacziun

Agentura da Novitads Rumantscha (ANR):
Flurin Andry (fa), Augustin Beeli (abc),
Gieri Antoni Caviezel (gac), Claudia Cadruvi (vii),
Romana Duschletta (rd), Martina Fontana (mfo),
Hans Huonder (hh), Susi Rothmund (sr),
Gion Nutegn Stgier (gns), Giusep Venzin (gv).

Collavoraturs redazionali:

Andreas Cadonau (ac), Giusep Capaul (gc),
Lucas Deplazes (ld).

Adressas redazionali:

La Quotidiana, Via comerciala 22, 7007 Cuira,
tel. 081 920 07 10, fax 081 920 07 15,
mail: redaktion-lq@suedostschweiz.ch

Agentura da Novitads Rumantscha (ANR)

Via da Masans 2, 7000 Cuera,
tel. 081 250 48 00, fax 081 250 48 03,
mail: anr@spin.ch
Surselva: tel. 081 936 47 00, fax 081 936 47 01,
mail: surselva@anr.ch
Engiadina: tel. 079 218 27 60, fax 081 856 11 59,
mail: engiadina@anr.ch
Surmeir: tel. 079 430 69 30, fax 081 684 32 82,
mail: surmeir@anr.ch
Sutselva: tel. 081 258 32 68
mail: sutselva@bluewin.ch
Tgòls postal, 7432 Ziràn

Editura Suedostschweiz Presse und Print AG,

Via da la caserna 1, 7007 Cuira,
tel. 081 255 50 50, fax 081 255 51 10
mail: mhholdener@suedostschweiz.ch

Servetsch d'abunents e da distribuziun:
tel. 0844 226 226, mail: abo@suedostschweiz.ch

Inserats

Suedostschweiz Publicitas AG,
Via S. Clau Sura 11, 7130 Glion
tel. 081 920 07 17, fax 081 920 07 18,
mail: ilan@so-publicitas.ch

